

Lidköpings kommun

Rektorn vid Fredriksdalskolan

Beslut för grundskola och grundsärskola

efter tillsyn i Fredriksdalskolan
i Lidköpings kommun

Tillsyn i Fredriksdalskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Lidköpings kommun under vårterminen 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Fredriksdalskolan besöktes av Skolinspektionen den 6 februari 2014 och den 10 april 2014.

Fakta om skolenheten

Fredriksdalsskolan ligger i den östra delen av kommunens centralort Lidköping. Vid skolan finns 328 elever i grundskolans årskurser 7-9, samt 13 elever mottagna i grundsärskolan 7-9. Vid skolan finns även en kommunövergripande särskild undervisningsgrupp. Lärarna är indelade i fyra arbetslag, ett för varje årskurs i grundskolan, samt ett arbetslag för grundsärskolans årskurser 7-9. Grundskolans arbetslag leds av en arbetslagsledare som ingår i ledningsgruppen tillsammans med skolans två rektorer. En av rektorerna är rektor för ca hälften av grundskolans elever, grundsärskolans elever samt för eleverna som går i den särskilda undervisningsgruppen. Vid skolan finns även elever som tillhör den kommunövergripande "Internationella klassen" som är belägen vid en annan skolenhet, båda rektorerna ansvarar för dessa elever.

Skolenheten leds av två rektorer. Rektorerna delar ansvaret för elever, personal, ekonomi, organisation samt elevhälsans arbete. Vid intervju med huvudmannen säger de att organisationen kommer att ändras och att skolan från och med nästa termin kommer att ha en rektor.

Enligt Skolverkets offentliga statistik för årskurs 9 vårterminen 2013 nådde 73 procent av eleverna kunskapskraven i samtliga ämnen, motsvarande siffra för riket var 77 procent. Eleverna vid skolan hade samma år ett genomsnittligt meritvärde på 211 poäng, att jämföra med riksgenomsnittet som var 213. Flickorna vid Fredriksdalsskolan hade ett genomsnittligt meritvärde på 223 och pojkarnas resultat var 202. Offentlig statistik visar att det skiljde 45 meritpoäng mellan flickor med svensk bakgrund och pojkar med utländsk bakgrund. Andelen elever som våren var 2013 var behöriga till gymnasieskolans nationella program varierade mellan 89 procent till de yrkesförberedande programmen och 85 procent till naturvetenskapligt och tekniskt program.

Helhetsbedömning

Skolinspektionen bedömer att Fredriksdalsskolan måste utveckla sitt systematiska kvalitetsarbete i syfte att öka måluppfyllelsen vid skolan. En genomgång av offentlig statistisk visar att 27 procent av eleverna i grundskolan lämnade

årskurs 9 våren 2013 utan att ha betyg i samtliga ämnen. Skolinspektionen finner det anmärkningsvärt att skolan saknar analyser av resultaten i syftet att vidta målinriktade och utvärderingsbara åtgärder. Sådana åtgärder är av avgörande betydelse för att komma tillrätta med elevernas resultat och för att höja måluppfyllelsen vid skolan. I grundskolans "Resultatredovisning 2013" uppmärksammar skolan att pojkar med utländsk bakgrund är den grupp elever vid skolan som har lägst meritvärde och som saknar betyg i ett antal av de ämnen de läser. Skolan redogör dock inte för hur de avser att arbeta för att höja dessa elevers måluppfyllelse och säkerställa att de får den utbildning de har rätt till. För grundsärskolan saknas sammanställningar av elevernas måluppfyllelse.

Skolinspektionen bedömer vidare att det finns brister i skolans arbete kring elever i behov av särskilt stöd. Det finns elever som fått betyget F (ej godkänt resultat), utan att skolan kan visa dokumentation som styrker att elevens eventuella behov av särskilt stöd har utretts eller att beslut om åtgärdsprogram har fattats. För att en elev ska kunna få det särskilda stöd som eleven har rätt till förutsätter det att lärarna anmäler behovet av särskilt stöd till rektorn som då har att fatta beslut om att åtgärdsprogram ska upprättas. Det finns vidare brister i de åtgärdsprogram som upprättats och skolan och skolans kvalitetsarbete omfattar inte en uppföljning och utvärdering av vilka effekter det särskilda stödet haft för elevernas måluppfyllelse. Detta är anmärkningsvärt med tanke på att 27 procent av eleverna lämnade skolan vårterminen 2013 utan godkända betyg i ett eller flera ämnen.

Enligt skollagen ska en elev som är inskriven i grundsärskolan kunna läsa något eller några ämnen utifrån grundskolans kursplan likväl som eleven kan läsa ämnesområden. Det är rektorn som tar beslut om vilken kursplan eleven ska följa. Om eleven får svårigheter att klara kunskapskraven ska eleven få särskilt stöd. Skolinspektionen vill påpeka att de olika kursplanerna inte ska användas som ett särskilt stöd för att en elev inskriven i grundsärskolan ska klara kunskapskraven för grundskolan.

Skolinspektionen ser allvarligt på att elever vid skolan med annat modersmål än svenska inte får studiehandledning på modersmålet i tillräcklig omfattning, stödet är generellt begränsat till 60 minuter i veckan. Studiehandledning på modersmålet är ett särskilt stöd som eleverna har rätt till för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. Skolinspektionen vill poängtera att det är huvudmannens ansvar att ge rektorerna de förutsättningar som krävs för att eleverna ska få den utbildning de har rätt till.

Enligt skolans egen kartläggning av elevernas trivsel vid skolan konstateras i den "Behovsanalys" som görs att eleverna vid skolan tycker att språkklimatet är hårt. Vid intervjuer med elever bekräftar de att språket elever emellan är tufft och att kränkningar elever emellan slätas över med "jag bara skojar". Ele-

verna uppger i enkäten att det även finns vuxna som kränker elever. I skolans behovsanalys beskriver skolan vilka områden skolan har att arbeta med. Trots detta saknar planen riktade och systematiska insatser i syfte att leda till utvärderingsbara åtgärder för att komma tillrätta med klimatet vid skolan. Skolinspektionen finner det allvarligt att det är upp till den enskilde läraren att tillsammans med sina elever arbeta för ett bättre klimat, detta arbete utvärderas dock inte och leder till att det inte går att följa resultatet av arbetet på skolnivå. Skolinspektionen vill också påpeka att läroplanerna tydligt anger att arbetet med demokrati och normer och värden är alla lärares skyldighet att arbeta med och inget skolan kan överlämna till en extern samarbetspartner, Fredriksdalskolan samarbetar med "Ungdomsforum" som är ett samarbete mellan olika kommunala intressenter i Lidköpings kommun. Grundsärskolan är en egen skolform och ska som sådan vara tydlig i den "Likabehandlingsplan mot diskriminering och kränkande behandling läsår 13/14" som finns vid skolan. Enligt lärare vid grundsärskolan har eleverna varit med och svarat på samma enkät som grundskolans elever men en behovsanalys av grundskolans verksamhet utifrån en kartläggning saknas i planen. Ska grundskolans verksamhet ingå i grundskolans plan måste det vara tydligt angivet vad som gäller för respektive verksamhet.

Enligt huvudmannen är Fredriksdalskolan en skolenhet och rektorsorganisationen vid skolan kommer, enligt huvudmannen, att ändras så att skolan har en rektor vid skolenheten.

Tillsynen visar dock att de två skolenheterna inte är självständiga och att huvudmannen behöver tydliggöra hur verksamheten har organiserats och försäkra sig om att varje skolenhet är "autonom" där den beslutanderätt och det ansvar som följer av skollagen och andra författningar utövas av rektorn inom respektive skolenhet.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Lidköpings kommun att vidta nedanstående åtgärd/åtgärder för att avhjälpa påtalade brist/brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 29 augusti 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Lidköpings kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Rektorn ska utifrån huvudmannens beslut om inriktning och förutsättningar bedöma om en elev ska läsa utifrån beslutad inriktning eller läsa en kombination av ämnen och ämnesområden samt ämnen enligt grundskolans kursplaner.
- Det ska vara dokumenterat hur elevens utbildning är upplagd.

Motivering

Enligt skollagen avgör huvudmannen för utbildningen om en elev som tas emot i grundsärskolan huvudsakligen ska läsa ämnen eller ämnesområden. Rektorn får besluta att en elev ska läsa en kombination av ämnen och ämnesområden samt ämnen enligt grundskolans kursplaner om eleven har förutsättningar för det.

Tillsynen av Fredriksdalsskolan visar att det ser olika ut för olika elever i grundsärskolan när det gäller om de läser utifrån beslutad inriktning eller läser en kombination av ämnen och ämnesområden samt ämnen enligt grundskolans kursplaner. Rektorn för grundsärskolan säger vid intervju att när eleven kommer till skolan är eleven inskriven i grundsärskolans verksamhet men att det blir pedagogernas uppgift att avgöra vilken inriktning eleverna har kapacitet att klara i de olika ämnena. Vid intervju med lärare i grundsärskolan bekräftar de att det är pedagogerna som bestämmer vilken kursplan respektive elev ska följa i de olika ämnena och att rektorn informeras. Enligt rektorn och lärarna finns det elever vid grundsärskolan som läser en kombination av ämnen eller ämnesområden samt ämnen enligt grundskolans kursplaner om eleven har förutsättningar för det. Lärarna berättar att en elev som bedöms ha förutsättningar att följa grundskolans kursplan i ett ämne kan, om svårigheter uppstår, istället få gå över till grundsärskolans kursplan i ämnet. Det händer också att elever som inte når upp till kunskapskraven i grundskolans kursplan i ett ämne får byta och istället läsa ämnesområden. Enligt rektorn fattar hon inget beslut om detta utan förlitar sig på att lärarna har denna kunskap om eleverna. Vid intervjuer med lärare och rektorn framkommer att det saknas dokumentation som visar hur elevens studier är upplagda och vilken kursplan grundskolans elever följer i de olika ämnen de läser.

Utredningen visar att rektorn inte fattat beslut om en elev ska läsa en kombination av ämnen, ämnesområden eller om eleven ska följa grundskolans kursplan i något eller några ämnen. Det är därmed inte säkerställt att elevens utbildning motsvarar dennes förutsättningar för att nå respektive kunskapskrav

och inte heller att eleven ges tillräcklig ledning och stimulans för att nå så långt som möjligt. Därutöver saknas dokumentation av hur elevens utbildning är upplagd. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

11 kap. 8 § skollagen

Trygghet och studiero

Bedömning

Lidköpings kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Vid skolenheten ska det bedrivas ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.
- Det ska finnas en plan mot kränkande behandling som anger de åtgärder som behövs för varje särskild verksamhet för att förebygga och förhindra kränkande behandling det aktuella året samt innehåller en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts.

Motivering

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling. Huvudmannen ska också se till att det varje år upprättas en plan mot kränkande behandling med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

I Fredriksdalsskolans "Likabehandlingsplan mot diskriminering och kränkande behandling läsår 13/14" beskriver skolan hur de arbetar för att kartlägga hur eleverna upplever skolmiljön. Kartläggningen består i att eleverna får fylla i en enkät, frågorna i enkäten är utformade av elevhälsoteamet vid skolan. Resultatet av analysen presenteras i likabehandlingsplanen under rubriken "Behovsanalys och åtgärder för läsåret 13/14". I analysen redovisar elevhälsoteamet bland annat att eleverna anser att det förekommer kränkande behandling vid skolan. Enkäten visar vidare att det finns elever vid skolan som inte har någon vuxen de känner förtroende för. Vid intervjuer med såväl elever, lärare, elevhälsoteam samt rektorer framkommer att språkbruket vid skolan är olämpligt

och att detta kan uppfattas som kränkande. Eleverna berättar att många lägger till "jag bara skojar" efter att någon sagt något som kan uppfattas som sårande eller kränkande. Några av eleverna tror att de flesta tar tillmälena på skoj, men det finns också elever som menar att de hela tiden är spända för vad de ska få höra under dagen. Eleverna säger vid intervju att det finns lärare som säger till elever om deras språkbruk, men att det också finns lärare som inte bryr sig och inget säger.

Vid intervjuer med lärare och elevhälsans personal framgår att skolan inte har något gemensamt och systematiskt arbete kring bland annat språkbruket vid skolan. Det är upp till de enskilda lärarna att arbeta med sina elever. Lärarna säger vid intervju att de inte kommit överens om hur de ska arbeta för att komma till rätta med till exempel språkbruket, de vet inte heller hur arbetet ska följas upp eller redovisas på skolenivå. Lärarna säger vidare att de använder handledartiden för att prata med sina elever om stämningen i klassen och att de i arbetslagen alltid går igenom hur det fungerar i de olika klasserna, detta arbete görs enligt lärarna inte på skolenivå. Vid intervju med rektorer och lärare berättar de att skolan har ett samarbete med "Ungdomsforum", som är en samverkan mellan kommunen och olika organisationer i Lidköping. Detta samarbete är enligt rektorerna en del av skolans förebyggande värdegrundsarbete, det utgår dock inte från identifierade behov vid Fredriksdalsskolan utan har en mer allmän inriktning för att kunna fungera för alla skolor i Lidköpings kommun med elever i årskurserna 6-9.

I planen finns rubriken "Främjande och förebyggande åtgärder", och exempel ges på vad skolan ska göra under det kommande året, till exempel ska årskurs 7 arbeta med aktiviteter för att lära känna varandra och vidare ska skolan arbeta aktivt för att hjälpa eleverna att lösa konflikter på ett tidigt stadium. Planen saknar en redogörelse för hur detta arbete ska gå till och hur det ska utvärderas på skolenivå. Planen saknar också en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts. I planen saknas även åtgärder som skolan har att vidta för att komma tillrätta med språkbruket utifrån resultaten i elevenkäten samt hur skolan ska arbeta förebyggande och systematiskt för att komma till rätta med problemet.

Fredriksdalsskolans likabehandlingsplan är enligt rektorerna en gemensam plan för hela skolan. Av planen framgår inte att skolan är indelad i två autonoma enheter vilket rektorerna uppger att den är. Av planen går det inte heller att utläsa vad grundskolan ska arbeta med under det kommande året, det går heller inte att se hur föregående års åtgärder har genomförts. Vid intervju med lärare i grundskolans verksamhet säger de att deras elever fyllt i samma enkät som grundskolans elever för att kartlägga hur de trivs vid skolan. En genomgång av planen visar att grundskolans verksamhet inte nämns och att en kartläggning utifrån denna verksamhets behov saknas. Enkätresultatet

från grundskolans elever redovisas inte heller utifrån att grundskolan är en egen verksamhet.

Utredningen visar att skolan kartlagt situationen vid skolan via elevenkäter. Enkäterna visar att skolan behöver arbeta förebyggande och systematiskt för att komma till rätta med ett tufft och hårt språk eleverna emellan. Skolan behöver vidare arbeta för att komma till rätta med att det finns elever som i enkäten uppger att de inte har någon vuxen vid skolan som de känner förtroende för. Trots detta saknas ett målinriktat arbete under rektorernas ledning för att komma till rätta med de kränkningar som framkommit i enkäterna. Planen mot kränkande behandling anger inga konkreta och utvärderingsbara åtgärder som tar sikte på detta och varken personal eller rektorer kan ge exempel på ett sådant skolgemensamt arbete, utan det är "upp till varje lärare". Skolinspektionen vill påpeka att det enligt skollagen är rektors och lärares ansvar att arbeta förebyggande tillsammans med eleverna och att skollagens krav på att fostra demokratiska medborgare och att bedriva ett målinriktat arbete mot kränkande behandling kvarstår även om skolan väljer att arbeta med externa organisationer.

Utredningen visar vidare att skolans Likabehandlingsplan mot diskriminering och kränkande behandling inte uppfyller kraven på en sådan plan. Planen gäller för både grundskolans och grundskolans verksamheter men det går inte att utläsa av planen vad som är de olika grundskoleenheternas eller grundskolans specifika behov. Skolinspektionen vill påpeka vikten av att likabehandlingsplanen tydligt anger vad som gäller för grundskolan och vad som gäller för grundskolan då detta är olika skolformer och de ska gå att urskilja i planen. I likabehandlingsplanen saknas vidare en redogörelse för hur föregående års arbete har genomförts samt hur skolan ska arbeta under det kommande året utifrån identifierade utvecklingsområden. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

6 kap. 6 och 8 §§ skollagen

Särskilt stöd

Bedömning

Lidköpings kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Skolan ska ge studiehandledning på modersmålet till elever som har behov av det.

- Den som uppmärksammar att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller har andra svårigheter i skolsituationen ska anmäla det till rektorn.
- Åtgärdsprogram ska beslutas av rektorn och ska anges vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

I skollagen anges att om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov, genom uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska detta anmälas till rektorn. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska, han eller hon ges sådant stöd. Vidare anger skollagen att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Enligt skolförordningen ska en elev få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det.

Vid intervju med lärare vid grundsärskolan framkommer att lärarna sällan anmäler till rektorn om en elev befaras att inte nå kunskapskraven. Som exempel anger de att om en elev läser något ämne enligt grundskolans kursplan och eleven befaras att inte nå kunskapskraven kan läraren bedöma eleven utifrån kunskapskraven för ämnet i grundsärskolan istället. På samma sätt kan en elev som läser ämnen enligt grundsärskolans kursplan bedömas utifrån ämnesområden. Lärarna berättar vidare att en elev som inte klarar kunskapskraven inom beslutad inriktning inte får särskilt stöd för att klara kunskapskraven och att detta blir ett sätt att ge eleven särskilt stöd. När detta händer tar pedagogerna och rektorn ett beslut om att ändra inriktningen på elevens utbildning och att det oftast handlar om att eleven byter till grundskolans kursplan istället för grundskolans. Vid intervju med rektorn för grundsärskolan säger hon att det är upp till pedagogerna att bedöma vilken kunskapsnivå eleverna befinner sig på och utifrån detta besluta om vilken kursplan eleverna ska följa.

Skolinspektionen har vid dokumentstudier av betyg satta vid Fredriksdalsskolans grundskola konstaterat att det finns elever som fått betyget F (inte godkänt betyg) i ett eller flera ämnen utan att skolan uppmärksammat och utrett elevens behov för att fatta beslut om ifall åtgärdsprogram ska upprättas eller ej. Dokumentstudier visar vidare att det finns elever som haft betyget F i något ämne i årskurs 6 och att eleven i sin elevmapp har ett åtgärdsprogram som upprättats vid elevens tidigare skola men att detta uppmärksammat först när eleven fått betyget F vid Fredriksdalsskolan. Av upprättade dokument framgår att det

efter betyget satts upprättats en orosanmälan till elevhälsan och en utredning inför upprättande av åtgärdsprogram har initierats. Vid en genomgång av upprättade åtgärdsprogram framgår att det inte alltid är tydligt vilka elevens behov är, eller att en beskrivning av behoven helt saknas. Det framgår inte heller hur elevens behov ska tillgodoses av de åtgärder som satts in. Det finns även exempel på åtgärdsprogram där det saknas information om hur åtgärdsprogrammen ska följas upp och utvärderas. Lärare säger vid intervju att när det är dags att skriva åtgärdsprogram för en elev har de själva uttömt alla möjligheter att hjälpa eleven att nå kunskapskraven i ämnet och att de skulle behöva hjälp i arbetet att komma vidare. Rektorerne säger vid intervju att det kan vara aktuellt med en förändring kring åtgärdsprogrammets utformning utifrån att målen är otydliga och att kvaliteten på åtgärdsprogrammen varierar.

Vid Fredriksdalsskolans grundskola finns elever med annat modersmål än svenska, en del av dessa är nyanlända till Sverige och tillhör den kommunövergripande "Internationella klassen". Eleverna får en placering vid någon av grundskolorna i kommunen och rektorn vid den skolan är ansvarig för elevens tid vid skolan. Enligt intervju med rektorerne får eleverna 60 min studiehandledning i veckan, detta gäller generellt för alla och är enligt rektorerne ett beslut som tagits av huvudmannen. Vid intervju med elevhälsans personal säger de att de inte vet hur många av eleverna som detta läsår är i behov av studiehandledning. De berättar vidare att det är ovanligt att studiehandledning på modersmål finns som särskilt stöd i ett åtgärdsprogram. Vid intervju med lärarna framkommer att de tror att en anledning till skolans låga meritvärde beror på att de har nyanlända elever och att detta har sin grund i att elever som behöver studiehandledning på modersmålet inte får detta stöd. Offentlig statistik visar att pojkar med utländsk bakgrund har lägst meritvärde vid skolan.

Av utredningen framgår att lärare vid grundsärskolan inte alltid anmäler till rektorn om det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Rektorn kan därför inte se till att elevens behov av särskilt stöd utreds. Det är inte förenligt med skollagens intentioner att kursplaner i ämnen för grundskolan och grundsärskolan används parallellt i syfte att eleven ska klara kunskapskraven. Om en elev anses klara kunskapskraven för ett ämne enligt grundskolans kursplan ska eleven ges särskilt stöd om det befaras att eleven inte klarar kunskapskraven. Av utredningen framgår vidare att det finns elever vid grundskolan som fått betyget F utan att skolan uppmärksammat och utrett vilka behov eleven har, inte heller har åtgärdsprogram upprättats. Vidare visar utredningen att åtgärdsprogrammen inte följer författningarnas krav genom att behoven inte anges och att det inte tydligt framgår i åtgärdsprogrammen hur åtgärder ska följas upp och utvärderas. Tillsynen visar vidare att samtliga elever i behov av studiehandledning på modersmålet inte får det i tillräcklig omfattning och att denna åtgärd inte i alla fall dokumen-

teras i åtgärdsprogram. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

3 kap. 8-9 §§ skollagen

5 kap. 4 § skolförordningen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning**

Lidköpings kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn ska ta ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.

Motivering

Enligt skollagen ska det på skolenhetsnivå genomföras ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbetet vid enheten genomförs. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Enligt läroplanen har rektorn ansvaret för skolans resultat och ansvarar för att resultaten följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

Skolinspektionen har tagit del av "Resultatuppföljning 2013" för grundskolans verksamhet. I resultatuppföljningen för grundskolan redogör skolan för vilka betyg som sattes i de olika ämnena i årskurserna 7-9 våren 2013. Det framgår också hur betygen fördelade sig vid de nationella ämnesproven i årskurs 9 2013. Av betygsstatistiken framgår att betyget E är det vanligaste betyget i samtliga årskurser och i flertalet ämnen. I ämnet idrott och hälsa är det vanligaste betyget C och i detta ämne är det flest antal elever som i årskurs 9 fått betyget A. Under resultaten använder skolan rubriken "analys" och här har skolan gjort en beskrivning av vad som kan vara en förklaring till resultatet i respektive ämne. Utifrån konstaterade resultat görs ingen analys i syfte att förbättra måluppfyllelsen vid skolan. I dokumentet saknas också exempel på vilka åtgärder skolan tänker vidta för att komma till rätta med bristerna som sammanställningen av betygsresultaten visar. Vid samtal med grundskolans lärare säger de att de inte diskuterat resultaten på skolenivå. Vid möten i framför allt ämneslagen har de mer inriktat sig på hur de ska få fler elever som lämnar

skolan i årskurs 9 att få ett högre betyg än betyget E. Lärarna säger vidare att de inte känner till hur betygen fördelar sig i de olika ämnena som eleverna läser. Rektorerne säger vid intervju att de är medvetna om att de har få elever med betyget A vid skolan och att de behöver komma vidare i sitt analysarbete för att ta reda varför det skiljer sig mellan Fredriksdalsskolan och kommunens två övriga betygssättande skolor när det gäller andel elever med de högre betygen A och B.

Skolinspektionen har även tagit del av "Resultatuppföljning 2013" för grundskolans verksamhet. Detta dokument är undertecknat av rektorn för kommunens grundskola för årskurserna 1-6, vars verksamhet är förlagd till Stenportskolan. I detta dokument ingår grundskolans årskurser 7-9 vars verksamhet är förlagd till Fredriksdalsskolan och för dessa elever är en av rektorerna vid denna skola ansvarig. I resultatuppföljningen finns inga resultat av elevernas kunskapsresultat redovisade. Vid intervju med personalen vid Fredriksdalsskolans grundskola säger de att de känner till vilka resultat eleverna gör, men de är osäkra på om rektorn vid Fredriksdalsskolan har kunskap om detta på ämnesnivå. Rektorn säger vid intervju att lärarna i grundskolan har all information kring elevernas kunskapsutveckling och att hon via dem vet hur det går för eleverna. Inför tillsynen har skolan skickat in en sammanställning över elevernas betyg vårterminen 2013. Detta dokument innehåller inga analyser av varken vidtagna åtgärder eller av resultaten.

Tillsynen visar att skolans systematiska kvalitetsarbete brister även inom andra viktiga områden. Det finns ingen tydlig analys av vid skolan vidtagna åtgärder när det gäller till exempel individanpassning, elevers inflytande, värdegrundarbete eller hur skolans arbete med åtgärdsprogram och särskilt stöd har påverkat elevernas kunskapsutveckling.

Av utredningen framgår att rektorn inte tar tillräckligt ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utvärdering av verksamheterna. Skolinspektionen ser allvarligt på att grundskolans resultatredovisning inte görs av den rektor som är ytterst ansvarig för eleverna och att det saknas dokumentation och analyser av det arbete som bedrivs vid grundskolan vid Fredriksdalsskolan.. För att skolan ska veta om insatta åtgärder har lett till önskat resultat måste utvärderingar och analyser leda till konkreta slutsatser. För att skolan, systematiskt och kontinuerligt, ska kunna utveckla verksamheterna måste arbetet på skolenhetsnivå resultera i en resultatförståelse som kommer alla till del, detta för att uppfylla de nationella målen. Skolans systematiska kvalitetsarbete ska också omfatta de processer som påverkar kunskapsresultaten, till exempel skolans arbete kring elever i behov av särskilt stöd och arbetet med elevinflytande. Kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

4 kap. 4-6 §§ skollagen

Lgr 11 och Lgrsä 11, 2.8, Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Ledningsstruktur och organisering av utbildningen**Bedömning**

Lidköpings kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Ledningsstruktur och organisering av utbildningen.

- Skolenhetens inre organisation samt ledningsstruktur ska överensstämma med författningarna.

Motivering

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna eller andra författningar. Rektorn får uppdra åt en anställd eller en uppdragstagare vid skolenheten som har tillräcklig kompetens och erfarenhet att fullgöra enskilda ledningsuppgifter och besluta i frågor som framgår av särskilda föreskrifter i skollagen eller andra författningar.

Fredriksdalsskolan utgör enligt rektorerna två skolenheter med en rektor för varje enhet. Rektorerna ansvarar tillsammans för elevhälsan vid skolan. Dokumentstudier visar att skolan t.ex. har en plan mot kränkande behandling som gäller skolan som en enhet. Enligt intervju leder de det pedagogiska arbetet vid skolan gemensamt, men har delat upp ansvaret för lärare och elever utifrån de klasser de har ansvar för. Samtal med elever visar att många är osäkra på vem som är just deras rektor och att det också finns elever som är säkra på att de har två rektorer. Enligt intervju med huvudmannen är Fredriksdalskolan en skolenhet och att rektorsorganisationen vid skolan kommer att ändras och att skolan kommer att ha en rektor då den betraktas som en skolenhet.

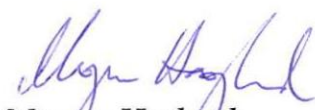
Av utredningen framgår att Fredriksdalsskolan inte är organiserad som två skolenheter utan som en skolenhet som vid tillfället för tillsynen har två rektorer. Enligt skollagen kan en skolenhet bara ha en rektor och det ska vara tydlig för eleverna vem som är deras rektor. Det går inte att formellt fastslå vem som är rektor för skolenheten vilket medför att rektorn inte ges möjlighet att besluta om sin enhets inre organisation. Det finns inte heller endast en person, en rektor, som är ansvarig för och fattar de beslut som rektorn enligt författningarna ska besluta om inom sitt ansvarsområde. Verksamheten uppfyller författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 9-10 §§ skollagen

I ärendets slutliga handläggning har jurist Julie Svane och utredare Mats Aronsson deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Magnus Haglund
Beslutsfattare

Karin Widlund
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.